

sám svou neopatrností, a že ani dráhu ani její zřízence nestihá zavinění a neručí proto dráha, ani jde-li o příhodu v dopravě podle § 1 zákona o povinném ručení železnic, a netřeba se proto s otázkou příhody v dopravě zabývat.

Čís. 12061.

Smlouva, již si dal advokát k úhradě palmární pohledávky postoupiti pohledávku, jejíž vydobytí mu bylo klientem svěřeno, i co do jistiny, i co do úroků a útrat všech tří stolic v době, kdy rozsudek prvního soudu nebyl ještě pravoplatný, jest, pokud jde o postup pohledávky a úroků z ní, nicotná podle § 879 čís. 2 obč. zák.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1932, Rv I 1366/31.)

V právní věci Ck II a 657/27 Arnošta D-a proti manželům S-ovým byl právním zástupcem D-ovým žalobce, advokát Dr. E. V prosinci 1927 složili manželé S-ovi na soudě jako jistotu za nárok uplatňovaný Arnoštem D-em 11.576 Kč 36 h. Dne 8. srpna 1928 postoupil Arnošt D. veškeré jím ve sporu Ck II a 657/27 očekávané nároky žalobci, svému právnímu zástupci. Usnesením ze dne 20. února 1929 byla povolena žalovanému státu exekuce proti Arnoštu D-ovi zabavením a příkázáním k vybrání nároku na vydání peněz složených manželé C-ovými na soudě. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na československém státu nepřipustnosti exekuce na zabavený nárok. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Jest zjištěno, že právní věc Ck II a 657/27 byla rozhodnuta v první stolici ve prospěch Arnošta D. dne 9. května 1928, pravoplatně však teprve rozsudkem nejvyššího soudu ze dne 12. prosince 1929. Nebyl proto spor Ck II a 657/27 v době postupu, který se stal dne 8. srpna 1928, pravoplatně rozhodnut. Žalobce byl v této době jen oprávněn dáti si postoupiti útraty tohoto sporu vzešlé do této doby, které byly rozsudkem první stolice určeny na Kč 3912.11 výlučně svědečného, znalečného a poplatku z komise. Ježto žalobci v době projednávání ve věci Nc III 173/27 bylo přiřknuto Kč 8405.80, byl jeho k postupu způsobilý nárok z jeho palmáře kryt a jest postoupení vyšší části Arnoštem D-em žalobci podle názoru soudu neplatné podle § 879 obč. zák. Ale i podle § 2 odpůrčího řádu byl postup nepřipustný, ježto soud jest toho názoru, že žalobci musila býti následkem dlouholetého právního zastupování známa překerní finační situace Arnošta D-a. Arnošt D. jako svědek slyšen uvedl, že žalobce o jeho špatných finančních poměrech byl informován a věděl, že v září roku 1928 složil vyjevovací přísahu. I když se postup stal měsíc před složením vyjevovací přísahy, musil žalobce podle názoru soudu, již v době postupu věděti, že tímto postupem budou poškozeni všichni ostatní oprávnění. O d v o l a c í s o u d uznal podle žaloby. Důvody: Hledě k rozsahu skutkového podkladu, jenž se v první stolici stal nesporným, má odvolací soud přezkoumati, zda se postup nároku žalobci stal po právu a zda postup tento, jak žalovaná strana namítá, není podle § 2 čís. 1 a 2 odp. zák. odporovatelný. Co se odporovatelnosti týče žalovaná strana nic ne-

přednesla, ač byla důkazem povinna, z čeho bylo by lze souditi na úmysl dlužníka Arnošta D-a, i žalobci známý, zkrátiti věřitele. Proto důvod odporovatelnosti podle § 3 čís. 1 odp. zák. není dán. Nejinak tomu jest i s důvodem odporovatelnosti podle § 2 čís. 2 odp. zák., poněvadž žalovaná strana nemůže jej uplatňovati, ježto se stal postup, jak prokázáno, 8. srpna 1928 a dvouletá lhůta již uplynula, byť by i snad byly splněny další předpoklady odporovatelnosti z tohoto důvodu. Soud odvolací nesdílí právní názor prvního soudu, že se postup pohledávky, o který jde, nesrovnává s ustanoveními § 879 čís. 2 obč. zák., poněvadž jest prokázáno, že žalující strana jest postupnicí pohledávky (nároku), který příslušel Arnoštu D-ovi jako postupiteli proti manželům S-ovým, že dále Arnošt D. tento svůj nárok postoupil žalobci zálohou, pokud se týče k zaplacení útrat zastupování žalobcem, ohledně nichž tento s D-em již vyúčtoval nebo vyúčtovati má, takže žalobce obdržel jen náhradu útrat, která mu přísluší, a nemůže tudíž jeho klient Arnošt D. býti poškozen, což jest účelem zákazu vysloveného v § 879 čís. 2 obč. zák., jenž poškození takovému má brániti. Že takové právní jednání mezi advokátem a jeho klientem nelze stotožňovati s tím, když advokát převede spornou věc na sebe, vyslovil již nejvyšší soud ve svém rozhodnutí čís. 3694 sb. n. s.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Podle § 879 čís. 2 obč. zák. jest nicotnou smlouva, kterou převede na se advokát zcela nebo z části věc, jsoucí předmětem rozepře, svěření mu k zastupování, nebo si dá slíbiti určitý díl toho, co bude straně přisouzeno. Z tohoto zákonného zákazu vyjímá věda i judikatura (viz rozhodnutí 8179 a 11562 sb. n. s.) jen postup klientova nároku proti odpůrci ve sporu na náhradu soudních útrat; nepřipouští však postup sama nároku klientova sporem vymáhaného, jehož vysouzení jest advokátovi svěřeno, a to z důvodů uvedených ve zmíněných rozhodnutích. Informací ze dne 8. srpna 1928 dal si nynější žalobce postoupiti od Arnošta D-a, jehož tehdy zastupoval ve sporu proti Alfredu a Anně S-ovým o 9.095 Kč, všechny nároky, příslušející mu jak z tohoto sporu, tak i ze sporu proti Adolfu M-ovi (Ck IIa 727/27) a to jak na kapitále a úrocích, tak i na útratách všech tří stolic. V době postupu byl sice první spor již rozhodnut v první stoličce rozsudkem ze dne 9. května 1928 ve prospěch žalobce Arnošta D-a a přisouzeny — vyjmouc svědečné, znalečné a poplatek za soudní komisi — útraty ve výši 3.912 Kč 11 h. Rozsudek nebyl však tehdy ještě pravoplatný. Rozsudek soudu druhé stolice byl však vynesena teprve 2. listopadu 1928 a rozsudek Nejvyššího soudu teprve 12. prosince 1929, a byli jím žalovaní S-ovi odsouzeni zaplatiti solidárně mimo zažalovanou pohledávku 9.095 Kč 80 h se 6% úroky od 8. listopadu 1927, 527 Kč 80 h útrat řízení odvolacího a 424 Kč 85 h útrat odvolací odpovědi. Žalobce dal si tedy dne 8. srpna 1928, kdy nebyl ještě pravoplatným rozsudek prvního soudu, postoupiti spornou pohledávku výše uvedeného sporu, jak co do kapitálu, tak i co do úroků a i útraty všech tří stolic, ač nemohl ještě znáti výsledek

prvního sporu a nemohl věděti číselnou výši útrat řízení odvolacího a dovolacího, a postup se stal, jak nesporno, k úhradě jeho palmární pohledávky za Arnoštem D-em. Tuto postupní smlouvu jest prohlásiti, pokud jde o pohledávku Arnošta D-a a úroky z ní, za nicotnou podle § 879 čís. 2 obč. zák., neboť jest podle tohoto zákonného předpisu nepřipustno, by si dal advokát postoupiti za sporu klientovu pohledávku, o níž dosud pravoplatně nebylo rozhodnuto. Kdyby měla takováto postupní smlouva býti platná, byl by veden spor ve druhé a třetí stolici jen pro útraty advokáta, nikoli v zájmu klienta, který nemohl již míti zájem na výsledku sporu, nemaje již postoupené pohledávky. To však odporuje právě úmyslu zákonodárcovu, jenž proto postup ten prohlašuje za nicotný. Nerozhodno jest, že spor byl veden i na dále jménem Arnošta D-a, ve skutečnosti byl ve druhé a třetí stolici sporem advokáta Dr. E-a (žalobce). Lhostejno též, jak veliký byl palmární a expensní účet advokátův, neboť to v době postupu, jež jest směrodatnou, nebylo známo a ostatně zákon v té příčině nerozeznává a zakazuje naprosto každé postoupení věci, které je předmětem rozepře, advokátovi, jemuž její vedení bylo svěřeno. Pod zákaz § 879 čís. 2 obč. zák. nespadá jen ona část postupní smlouvy, kterou si dal advokát Dr. E. postoupiti nárok Arnošta D-a proti manželům S-ovým na náhradu nákladů se sporem spojených, neboť nárok ten není spornou věcí advokátu svěřenou, nýbrž jest jen příslušenstvím hlavní pohledávky, o níž byly vedeny spory. Tím není však pro žalobce Dra E-a nic získáno. První soud totiž zamítl žalobní nárok též podle § 2 čís. 2 zák. ze dne 10. prosince 1914 čís. 337 ř. zák., uznáv, že postup pohledávky (se vším příslušenstvím) jest proti pohledávce státu na znalečném 1.634 Kč 70 h následkem odporovatelnosti postupní smlouvy bezúčinným (nikoli neplatným, jak první rozsudek nespřísně se vyjadřuje). Tomuto právnímu názoru prvního soudu nebylo odvoláním vůbec odporováno, neboť první rozsudek nebyl v tomto směru napaden, pokud se týče nebyly uvedeny v odvolacím spise odvolací důvody, kteréž by vyvracely právní názor prvního soudu v tomto bodě. Neměl se tedy odvolací soud vůbec zabývati s otázkou, zda bylo zamítnutí žalobního nároku z důvodu odporovatelnosti po právu, nýbrž měl odvolání v tom směru odmítnouti podle §§ 506 čís. 2, 471 čís. 3 a 474 druhý odstavec c. ř. s. (srv. rozh. 11478 sb. n. s.), nehledíc ani k tomu, že jest lichým názor odvolacího soudu o uplynutí dvouleté propadné lhůty, ano ze spisů vidno, že stát uplatnil svůj odpůrčí nárok již 4. července 1930, tedy před projitím lhůty té. Lhůta začala běžeti 8. srpna 1928).

Čís. 12062.

V odevzdání směnky jako garancie (záruky) a v jejím přijetí nelze spatřovati dohodu, že podpisatel chce býti zavázán jen jako směnečný rukojmí, zejména, nepřipojil-li rukojemskou doložku.

Odevzdání směnky jako garancie (záruky) zahrnuje v sobě i zmocnění k vyplnění adresy jménem odevzdatelovým.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1932, Rv I 1731/32.)